

Prenumerata roczna wynosi K 5.—, dla członków bezpłatnie.
Inseraty umieszcza się wedle stałej taryfy.
Wychodzi 1-go każdego miesiąca. — Redakcya i Administracya: Kraków, Dietla 25.
Rękopisów nie zwraca się. — Konto czekowe Kasy oszczędności Nr. 66.620.

Pränumerationsgebühr pro Jahr K 5.—, für Vereinsmitgl. unentgeltlich
Inserate laut aufliegendem Tarif.
Erscheint am 1-ten jedes Monats. — Redaction u. Administration: Krakau, Dietla 25
Manuscripte werden nicht zurückgegeben. — Postsparcassen-Conto Nr 666 20

Nr. 33. Krakau, Dienstag 1. März 1910. IV. Jahrgang.

Zdobycz sejmowa.

Nasz sejm, mimo zmory obstrukcyjnej, jaka go ze strony ruskiej gniotła, zdobył się przecież na czyn, w naszych stosunkach wprost heroiczny, powołując do życia instytucyę kredytową dla popierania przemysłu rodzimego.

Przecież raz z sfery teoryi i pięknie brzmiących haseł, ci, którzy losy kraju wzięli w swe ręce, przeszli na drogę czynu. Poród był ciężki. Przeszło 7 lat minęło jak w sejmie postawiono wniosek o założenie banku przemysłowego. Kto jednak zna skład naszego sejmu, złożonego z większości agrarnej, tudzież stanowisko ostatnie jakie Stapiński swojej partyi nadaje, mógł mieć poważne wątpliwości, czy wniosek postawiony przez posła Rutowskiego będzie kiedyś urzeczywistniony.

Siła zmienionych stosunków, tudzież wzrastające z dniem każdym uświadomienie ludności, iż Galicya, największy kraj koronny, nie może być jedynie polem zbytu dla produkcyi obcej, zaznaczyły swój wpływ.

Sejm uchwalił projekt założenia banku do spółki z D. A. T. E. Konstrukcya układu zawartego z D. A. T. E. jest następująca:

Otóż będzie to bank akcyjny, z kapitałem akcyjnym, który z czasem dojdzie do 25 milionów, na razie z kapitałem 10 milionów koron. Akcye przedstawią ilość 25.000 sztuk, każda po 400 K, a 10 akcyi uprawniają do jednego głosu. Zakres jego działania określony jest §§ 5 i 6 statutu, w szczególności zaś będzie on posiadał prawo wydawania asygnat kasowych i książeczek wkładkowych do ogólnej potrójnej wysokości kapitału akcyjnego, dalej prawo wydawania obligacyi na podstawie pożyczek w celach przemysłowych lub handlowych przezeń udzielanych, wreszcie prawo wydawania takichże obligacyi na podstawie papierów pupilarnych przezeń nabytych, lub też pożyczek udzielonych na zastaw takich pożyczek. Teren akcyi przyszłego banku jest ogromny, ma on bowiem poprzeć ekonomiczny rozwój Galicyi na polach przemysłu, rękodzieł, górnictwa, handlu i komunikacyi. Bank będzie zasilał kapitał obrotowy, budzącego się w zagłębiu krakowskiem przemysłu wielkiego. Będzie on dla niego miejscem płatniczem, gromadzić jego faktury, dawać na nie zaliczki i t. d.

Oto w zarysach obraz przyszłego banku przemysłowego.

Lecz zapytajmy się, czy rozbudzenie przemysłu w kraju jest wyłącznie dziełem instytucyi finansowych?

Bez wątpienia, pieniądze są konieczne, lecz to nie wszystko. Należy dążyć wszystkiemi siłami, aby w kraju naszym powstała znacznie większa ilość szkół przemysłowych i handlowych.

Prąd wychowawczy w Galicyi jest anachronizmem. Uniwersytety są przepełnione; filozofów, prawników mamy tysiące, rodzi się olbrzymia masa proletaryatu inteligencyi. Najbogatsi czy najbiedniejsi rodzice mają tylko ten jeden ideał, aby syn przeszedł gimnazyum, skończył uniwersytet i został urzędnikiem.

Jest to objaw bardzo smutny, który jeśli dalej potrwa, przemysłu mimo najliczniejszych banków przemysłowycy na większą skalę nie stworzy.

W Niemczech lub Anglii młodzież po ukończeniu szkoły średniej, wstępuje do szkół fachowych, poświęcając się rękodzielu, handlowi lub przemysłowi, wskutek czego imają się tych działów pracy ludzie z inicyatywą śmiałą, bo opartą o fachową i ogólną wiedzę. Powinno się zwoływać wiece rodziców po miastach, aby ich przekonanie na punkcie edukacyi swych dzieci radykalnie zmienić. Powinna powstać nowa generacya ludzi, dla których złoty kołnierz przestanie być ideałem, a praca wytwórcza uważaną będzie za jeden z obowiązków patryotycznych.

Der Wasserstrassen Glück und Ende.

Ein bedeutendes Wiener social-ökonomisches Blatt veröffentlichte einen von den Regierungskreisen inspirierten Artikel, den wir infolge seiner Wichtigkeit hier in manchen Teilen wiedergeben.

»Schon zu Ende des vorigen und zu Anfang des jetztigen Jahrhunderts, im Zeitpunkte, als die Wasserstrassengesetzvorlage eingebracht und vom Parlament beschlossen worden ist, war es jedem Einsichtigen klar, dass nicht in den Forderungen des Verkehrs, nicht in wirtschaftlichen Erwägungen, sondern einzig und allein in politischen Rucksichten der Ursprung dieser legislativen Schöpfung gesucht werden müsse. Man wollte durch das Hinlenken auf positive, wenn auch fantastische Projekte, die Obstruktion bannen, durch grossartige Geschenke die Oppositionsparteien günstig stimmen. Die Regierungsvorlage war nur ein Bluff, nur auf den Augenblickserfolg berechnet. Dies ersieht man aus jeder Zeile, des den

Stempel der Unreife auf den Stirn tragenden Gesetzes. Aber auch die Allgemeinheit kam bald zur Überzeugung, dass es sich um ein Scheinmanöver gehandelt hat. Vielleicht wäre das Wasserstrassengesetz beinahe ganz im Dunkel der Vergessenheit untergetaucht, trotz der heftigen Agitation der polnischen Abgeordneten, die die Hauptanhänger der Wasserstrassen waren, wenn nicht plötzlich die Verkehrsstockungen auf den Nordbahnlinien, eine ganz neue Sachlage geschaffen hätten. Diese, die Interessen weiter Bevölkerungskreise empfindlich benachteiliegenden Verkehrskalamitäten, gaben den Kanalanhängern willkommen Anlass zu einer überaus heftigen Agitation, die um so wirksamer war, als man klugerweise nicht das ganze Gesetz, sondern nur einen Teil der damit beschlossenen Wasserstrassen zur Durchführung zu bringen verursachte. Denn von den im Wasserstrassengesetz vom Jahre 1901 zur Ausführung bestimmten Kanälen, liess man bis auf den Donau—Oder—Kanal, alle Projekte fallen.

Für dieses so stark reduzierte Programm, wurde in überaus lebhafter Weise gekämpft. Es ist ein hohes Verdienst der oesterreichischen Regierung, dass sie trotz des geschickten konzentrischen Angriffes der Kanalanhänger, trotzdem sich die Majorität des Abgeordnetenhauses für den Bau des Donau—Oder—Kanal sausgesprochen hatte, trotz der glänzenden Lage des damaligen Staatsetats, den Kopf nicht verloren und zumindest das eine erwirkt hat: es müsse das Projekt, mit Rücksicht auf die Unzuverlässigkeit der übrigens zum grossen Teile veralteten dem Gesetz vom Jahre 1901 zugrunde liegenden Daten, nach der technischen, insbesondere aber nach der wirtschaftlichen Seite hin, einer neuerlichen Revision unterzogen werden.

Die entsprechenden, sofort in Angriff genommenen und mit aller Genauigkeit durchgeführten Berechnungen, sind schon dem Abschlusse nahe. Wenn daher gegenwärtig noch keine konkreten Ziffern gebracht werden können, so ist doch schon im jetztigen Stadium, die vollständige Unrentabilität einer künstlichen Wasserstrasse von der Donau zur Oder unzweifelhaft zu sehen.

Das zu erwartende Elaborat, wird vor allem davon ausgehen, dass nicht nur gegenwärtig und für die nahe Zukunft, sondern überhaupt für absehbare Zeit hinaus, ein praktisches Bedürfniss für den Bau einer künstlichen Wasserstrasse nicht vorhanden ist.

Die im Jahre 1907, teilweise im Jahre 1908 bestandenen Verkehrstockungen auf den verstaatlichten Linien der Kaiser Ferdinands Nordbahn, haben sich im Jahre 1909 nicht mehr wiederholt. Die bisher mit einem Kostenaufwand von ungefähr 50 Millionen Kronen durchgeführten Investitionen haben im vollen Maase ihrem Zweck entsprochen: Der seit der Zeit der ersten Verkehrsanstände um ungefähr 20—30% erhöhte Verkehr, wird vollkommen glatt bewältigt. Das weiters zur Durchführung bestimmte Investitionsprogramm, insbesondere die Erbauung eines dritten und vierten Geleises, wird den verstaatlichten Nordbahnlinien auf Jahrzente hinaus, die Bewältigung eines, selbst abnormal anwachsenden Verkehres, ermöglichen.

Die Eisenbahnen bedürfen bei uns, soweit sich vernünftige Berechnungen überhaupt anstellen lassen, keinesfalls der Ergänzung durch künstliche Wasserwege. Das amtliche Elaborat wird sich auch mit der technischen und tarifarischen Seite der Kanalfrage beschäftigen und jedenfalls auf streng sachlicher Grundlage die Notwendigkeit und Nutzbarkeit der projektierten Wasserstrassen bekämpfen«.

Indem wir in Kürze den Inhalt des bemerkenswerten Artikels an dieser Stelle anführen, müssen wir folgendes bemerken:

Die Ansicht der Kanalgegner und der gegenwärtigen Regierung, dass bei uns die Wirtschaft von der Politik erschlagen wird ist richtig; dass die Regierungsvorlage nicht aufrichtig dem Parlamente vorgestellt wurde, ist leider auch wahr. Dies ist jedoch absolut kein Beweis, dass bei uns Wasserstrassen als eine luksuriöse Investition zu betrachten wären. Die ökonomische Abhängigkeit von dem nationalen- und Parteihader in unserem politischen Leben, fassen wir anders auf als der Verfasser des inspirierten Artikels.

Es ist traurig, dass österreichische Regierungen erst damals die Notwendigkeit wirtschaftlicher Investitionen von Staatswegen dem Volkshause vorgaukeln, als es sich um die Lahmlegung der Obstruktion, oder Opposition handelt. Ähnlich verhielt es sich mit dem Körberischen Kanalprojekt. Die Anlegung von Wasserstrassen in Österreich sollte schon längst zur Vergangenheit gehören. Wir sind doch gewöhnlich Schüler der westeuropäischen Staaten, weshalb sollen wir also nicht tüchtige Schüler sein. Bedauert denn Deutschland sein Kanalnetz, welches die Nordsee mit der Ostsee verbindet, den Main mit dor Donau Ludwigskanal, die Oder mit der Elbe und mit der Weichsel?

Unsere Kanalgegner, an deren Spitze die Regierung steht, befürchten seitens der Wasserstrassen, eine nahmhafte Konkurrenz für die Eisenbahnen. Wir wissen jedoch, dass England ausser kleineren, 12 grosse Kanäle besitzt, welche den Eisenbahnen nicht feindlich gegenüberstehen. Frankreich welches von 10 grossen Kanälen durchschnitten ist, hat in allerjüngsten Zeit bedeutende Mittel für die Verbesserung der Kanäle aufzuwenden begonnen. Die amerikanische Union hat es auch verstanden, ein imposantes Kanalnetz anzulegen, welches 4846·8 Km. umfasst. Warum soll grade Österreich die Wichtigkeit der künstlichen Wasserstrassen verkennen? Was aber merkwürdig erscheint, ist das Fallenlassen des projektierten Oder-Weichsel Kanals. Dieses Projekt steht ausser Debatte, weil man doch seit Jahrzenten gewohnt ist, Galizien als inferiores Land zu betrachten.

Wenn einmal der Polenklub die grosse Bedeutung des Oder-Weichsel Kanals anerkannte, so wäre es seine patriotische Pflicht die Regierung zur Ausführung des bereits sanktionirten Gesetzes zu zwingen und absolut nicht zu gestatten für seine immer loyale Haltung unsere wirtschaftlichen Postulaten zu ignorieren.

Wie es scheint, stehen wir vor einem kläglichen Ende der ganzen Kanalfrage.

Sprawozdanie
z posiedzenia Izby handlowej i przemysłowej

w Krakowie z dnia 1 lutego 1910.

Prezydent Maurycy Dattner konstatuje komplet i otwiera posiedzenie o godzinie 4-tej popołudniu.

Prezydent zawiadamia Izbę, iż na skutek polecenia ministerstwa handlu, powołanym został na opróżnione miejsce członka Izby, p. inż. Leonard Nitsch, właściciel protokołowanej firmy instalacyjnej »Inż. Leonard Nitsch i Ska« w Krakowie, którego prezydent równocześnie wita w charakterze członka.

Sprawozdanie prezydenta Dattnera.

I. Ubiegły rok dostarczył nam pocieszającego dowodu, iż mimo trwania depresyi gospodarczej w całem państwie, okręg Izby naszej zdołał uchronić się od poważniejszych strat i kroczył dalej na drodze powolnego, lecz stałego rozwoju. Zwłaszcza przemysł zachodniej Galicyi, ufundowany na bardzo zdrowych podstawach, przetrwał prawie bez szwanku wtrząśnienia rynków zachodnich.

W szczególności okazała znaczną odporność nasza produkcya górnicza. Mimo wielkiego strajku robotników kopalnianych, który spowodował ubytek blisko jednej czwartej produkcyi, kopalnie zachodnio-galicyjskie prowadzą w dalszym ciągu i bez żadnego uszczuplenia prace wydobywcze. Istniejące zakłady górnicze i hutnicze nietylko się powiększają, ale do dawnych przybywają i nowe.

Produkcya ropy interesuje nasz okręg głównie ze stanowiska przemysłu rafinacyjnego. Wzmagająca się coraz bardziej różnica cen między produktem surowym a rafinadą i niewyjaśnione stosunki amerykańskiej konkurencyi, utrudniają w dalszym ciągu sytuacyę przemysłu naftowego. Istnieje też tutaj pewna odmienność taryfowych interesów między zachodem a wschodem kraju, nad złagodzeniem której Izba ze skutkiem pracowała i nadal pracować będzie.

Produkcya ceramiczna oraz przemysły budowlane zdołały utrzymać się na korzystnym poziomie, mimo stałego podrażania cen surowców oraz robocizny.

Szereg wielkich robót publicznych, jak nowy dworzec towarowy w Krakowie, kanalizacya Wisły pod Krakowem, Zakład Kobierzyński, itd. projektowanych na rok bieżący, przyczyni się do pewnego rozkwitu tych ważnych gałęzi naszego życia gospodarczego i da niewątpliwie także naszym rękodziełom, których z roku na rok rosnącym technicznym i gospodarczym rozwojem wszyscy się cieszymy, pożądaną sposobność do pracy i zarobku.

Wielkie działy naszej produkcyi krajowej, jak przemysł drzewny, przemysł żelazny i metalowy oraz eksportowa produkcya tkacka, dla których rok ubiegły był mniej korzystnym okresem, wracają na skutek rosnącego popytu i acz pomału polepszającej się konjunktury w Niemczech, do pomyślniejszego stanu interesów.

I nasz handel, któremu w naszym bilansie gospodarczym przypada bardzo wielkie znaczenie, zdołał uchronić się od wielkich strat, które tak silnie nawiedziły prowincye zachodnie. Świadczy to o niezmiennym i stałem napięciu siły konsumcyjnej naszego kraju.

Najwybitniejsza cecha naszych stosunków gospodarczych, za którą uważać należy ostrożny a rzeczowy charakter inwestycyi przemysłowych oraz stałość konsumcyi, nadał ubiegłemu rokowi pod względem gospodarczym piętno równowagi, tak cennej dla dalszego rozwoju

---

wytwórczości kraju oraz rozrostu jego stosunków handlowych.

Prezydent skreśla następnie dokładnie historyę akcyi, mającej na celu organizacyę Banku przemysłowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi.

Sprawa ta zbliża się obecnie do ostatecznego rozwiązania, którego sobie zwłaszcza w interesie rozwoju przemysłowego zachodniej Galicyi gorąco życzyć należy. Niestety silne bardzo prądy uniemożliwiły umieszczenie Banku krajowego w Krakowie, gdzie z natury rzeczy znajdować się winna jego siedziba. Na skutek jednak wniosku prezydenta Dra Leo, ma być równocześnie z głównym zakładem, stworzony zakład filialny w Krakowie.

Ze spraw potocznych, które załatwiło Prezydyum Izby w czasie od ostatniej sesyi, należałoby wymienić:

Energiczne przedstawienie Izby w sprawie późnego doręczania poczty listowej w Krakowie odniosły częściowo korzystny rezultat. Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie zawiadomiła nas, że od 1 stycznia 1910 miasto całe podzielone zostało na 10 okręgów doręczeń, a liczbę listonoszów, podwyższono równocześnie o 11 sił.

Izba zażądała swego czasu łącznie z Gminą miasta Krakowa obsadzenia drugiej klasy biletowej dla podróżujących I. i II. klasy na tutejszym dworcu kolejowym

Ministerstwo kolejowe uznało słuszność tego postulatu i poleciło z początkiem bieżącego roku otwarcie kasy osobowej przed odjazdem pociągów Nr. 5 i 6.

Nadto pełnić ma zawsze służbę drugi kasyer, ile razy okaże się tego potrzeba.

Akcya nasza zmierzająca do udostępnienia szerszej publiczności wagonów III. kl. przy wszystkich pociągach pospiesznych uwieńczoną została wreszcie dodatnim wynikiem.

Wedle doniesienia Ministerstwa kolejowego zostaną z dniem 1 maja 1910 zniesione ograniczenia dla podróżujących III. klasą przy pociągach pospiesznych Nr. 7 i 8 na przestrzeni z Wiednia do Lwowa oraz w kierunku odwrotnym. Nadto ma być w sezonie letnim wstawiony drugi wóz III. klasy przy nocnym pociągu pospiesznym Nr. 2 ze Lwowa do Krakowa.

W dniach od 13 do 16 grudnia zeszłego roku odbyła się komisya stacyjna oraz rewizyi trasy dla generalnego projektu kolei lokalnej Rzeszów—Nisko

Imieniem Izby brał udział w obradach komisyjnych członek Leon Schwanenfeld

Celem szczegółowego ustalenia postulatów, odnoszących się do urządzeń towarowych, w szczególności do magazynów, projektowanych dla nowego dworca kolejowego w Krakowie odbyły się w Izbie w dniach 7 i 14 grudnia zeszłego roku konferencye interesentów, z których druga dotyczyła specyalnie rozmiarów i sytuacyi nowych magazynów piwnych.

Rezultaty tych obrad zakomunikowało prezydyum Dyrekcyi kolei północnej we Wiedniu.

Bank krajowy królestwa Galicyi i Lodomeryi który otworzył z dniem 1 stycznia 1910 ekspozyturę w Białej, prosił o przedstawienie kandydatów na cenzorów wekslowych.

Zgodnie z propozycyą Dyrekcyi Banku przedstawiła Izba na ten urząd następujące osoby: Jana Ochsnera, handlarza win, Józefa Harrera, kupca, Ferdynanda Deutscha, fabrykanta, Alberta Neumanna, właściciela młyna parowego, Ignacego Borgera, kupca oraz Hermana Körbla, kupca w Białej.

Austryackie Izby handlowe podjęły wspólną akcyę protestu przeciwko nowym przedłożeniom podatkowym rządu, projektującym zbyt jednostronne obciążenia produkcyi oraz handlu

We czwartek, dnia 3 lutego b. r. przyjętą zostanie przez Ministra skarbu oraz Ministra handlu wspólna deputacyą Izb, która przedstawi rządowi odnośne postulaty. Imieniem Świetnej Izby będę miał zaszczyt także wziąć udział w tej deputacyi.

Przewodniczący, otwiera dyskusyę nad sprawozdaniem prezydyalnem.

R. Z. Mendelsburg interpeluje prezydyum, czy, korzystając ze zamiarów zbliżenia Austryi do Rosyi i podniesionych przy tej sposobności projektów popierania ruchu turystycznego między temi państwami, Izba zażądała także ulepszenia połączeń z Królestwem Polskiem, zniesienia utrudnień paszportowych i przesiadania w stacyach granicznych etc.

Z zapytaniem w tymsamym kierunku zwraca się do prezydyum p. r. Schwarz.

Prezydent zaznacza w odpowiedzi, iż Izba od szeregu lat czyni usiłowania o polepszenie komunikacyi kolejowych z Królestwem Polskiem.

Delegaci Izby do Państwowej Rady kolejowej nie omieszkają przedstawić w tym kierunku odpowiednich wniosków na najbliższej sesyi państwowej Rady kolejowej.

Prezydent donosi w końcu, iż przed niedawnym czasem odbyło się posiedzenie II. oddziału Rady kolejowej dla spraw rozkładów kolejowych.

Na posiedzeniu tem była mowa o planie ministerstwa kolei, aby znieść pociągi, które się niedostatecznie rentują. Posiedzenie II. oddziału oświadczyło się z całą stanowczością przeciwko wszelkim ograniczeniom ruchu kolejowego, które zwłaszcza wobec znacznego podwyższenia cen jazdy, nie mogą obecnie znaleźć żadnego usprawiedliwienia.

Prezydent wspomina w dalszym ciągu o ulepszeniu kilku połączeń z Czechami, które się stały możliwemi wskutek upaństwowienia kolei prywatnych.

Sprawozdanie prezydyum p r z y j ę t o jednogłośnie do wiadomości.

II. Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia, rozdane członkom w druku, przyjęte zostało do wiadomości.

III. W y b ó r w i c e p r e z y d e n t a o r a z d e l e g a t a d o p r e z y d y u m.

Przewodnictwo obejmuje najstarszy wiekiem członek Izby p. r. Henryk Schwarz, który zarządza wybór prezydenta, powołując na skrutatorów członków Izby pp. Zygmunta Mendelsburga i dyr. Jana Winiarza.

W akcie wyborczym brało udział 26 członków.

Prezydentem wybranym został 25 głosami p. Maurycy D a t t n e r, który dziękuje Izbie za nowy dowód zaufania i obiecuje nadal oddać siły swe na usługi Izby.

Wiceprezydentem Izby wybrany został 26 głosami poseł Jan Kanty F e d e r o w i c z. w którego imieniu przewodniczący składa podziękowanie za wybór.

Delegatem Izby do prezydyum wybrany został r. kom. Tadeusz E p s t e i n, na którego oddano 24 głosów; 2 kartki białe.

Nowowybrany delegat dziękuje za wybór.

IV. Skarbnikiem wybranym został przez aklamacyę p. r. Józef J a w o r n i c k i

V. Wybór asesorów handlowych dla Krakowa, Jasła i Wadowic.

a) C. k. Sądowi krajowemu jako handlowemu w Krakowie, uchwalono na wniosek komisyi dla spraw koncesyjnych i osobistych przedstawić jako kandydatów na opróżniony wskutek rezygnacyi p. Gustawa Reima urząd fachowego sędziego obywatelskiego następujące osoby: pp. Rudolfa Peterseima, Stanisława Gabryela Żeleńskiego i Rajmunda Meusa.

b) Prezydyum Sądu obwodowego w Jaśle uchwalono przedstawić jako kandydatów na opróżniony wskutek rezygnacyi p. Romualda Palcha urząd sędziego fachowego obywatelskiego następujące osoby: Tytusa Władysława Brąglewicza, Józefa Schmindlinga i Maryana Kurza.

c) Prezydyum Sądu obwodowego w Wadowicach uchwalono przedstawić na urząd sędziego fachowego obywatelskiego ponownie pp. Teofila Kluka, Wincentego Prażmowskiego, Samuela Offnera i Michała Gołąba.

VI Sprawozdanie komisyi budżetowej o projekcie budżetu na rok 1910.

W zastępstwie nieobecnego p. Dyr. Blumenfelda przedkłada członek Izby p. Zygmunt Mendelsburg imieniem komisyi budżetowej projekt budżetu na rok 1910, który wskazuje w wydatkach kwotę 104.567,11 K. w dochodach K 113.000.

Subwencye Izby na cele ogólno-gospodarcze i na cele popierania wykształcenia zawodowego w handlu i przemyśle mieszczą się w tytule III. budżetu i wynoszą kwotę K 28.700.—.

Z nowych subwencyi wymienić należy zasiłek dla Izby rękodzielniczej w Tarnowie w kwocie 200 K., subwencyę dla Stowarzyszenia kupców podróżujących w Krakowie na wydawnictwo »Kuryera podróżującego« w kwocie 600 K., wkładkę Izby do Towarzystwa burs i opieki nad młodocianymi rękodzielnikami w kwocie 400 K., subwencyę dla Szkoły przemysłowej uzupełniającej dla dziewcząt krawieckich K. 100, dla Szkoły przemysłowej uzupełniającej dla uczniów piekarskich K 200, subwencyę na kurs buchalteryi i stenografii Uniwersytetu ludowego 200 K., na wydawnictwo »kupca Polskiego« w Krakowie 200 K. itd.

Na rok 1910 uchwala Izba zaproponować Ministerstwu ponowne rozpisanie składki w wysokości 7%.

VII. Członek krajowej Rady kolejowej p r. Judkiewicz przedkłada obszerne sprawozdanie z ostatniej sesyi krajowej Rady kolejowej. która odbyła się w grudniu roku przeszłego.

Obrady krajowej Rady krajowej tyczyły zarówno wyników eksploatacyjnych istniejących kolei lokalnych, jak i dalszego programu krajowej akcyi kolejowej.

Sprawozdanie przyjęte zostało do wiadomości, a prezydent wyraża imieniem Izby referentowi podziękowanie za gorliwe zajęcie się sprawą.

VIII. Sprawozdanie komisyi połączonych sekcyi w sprawie oznaczenia kosztów oszacowania objektów fabrycznych przy pożyczkach bankowych na cele przemysłowe.

R. Zygmunt Mendelsburg donosi, iż Bank krajowy dążąc do obniżenia kosztów szacowania objektów fabrycznych, przedstawił Izbie projekt ułożenia stałego kwestyonaryusza, którybу przedkładano szacującym, oraz idącego w parze z tem urządzeniem ustalenia wynagrodzenia za czynności znawców.

Komisya połączonych sekcyi po dokładnem zbadaniu sprawy przyszła do przekonania, iż wobec wielkiej różnorodności zadań i kierunków oraz objektów mających być szacowanymi, nie byłoby możliwem ułożenie jednolitego szablonu.

Komisya proponuje, aby wobec Dyrekcyi Banku wyrazić życzenie, by przy szacowaniu zwracano się do znawców, zamieszkałych najbliżej fabryk, tak aby szacowanie nie spowodowało zbyt wielkich kosztów, natomiast należy w odpowiedzi do Banku zaznaczyć niemożliwość ułożenia z góry szablonu odszkodowania i wynagrodzenia za czynności, połączone z szacowaniem objektów fabrycznych.

Izba uchwala jednogłośnie wniosek prezydyum.

Na tem posiedzenie zakończono o godzinie 6 wieczorem.

IX. Internationaler Wohnungskongress.

Ende Mai 1910 wird in Wien der IX. internationaler Wohnungskongress tagen. Gerade in unseren Tagen, die infolge der Teuerung aller Lebensbedürfnisse jede Ausgabe doppelt empfinden lassen, ist es besonders erfreulich, zu begrüssen, wenn offene Misstände sachlich erörtert und die zur Abhilfe geeigneten Massregeln erwogen und beraten werden. Auch die Regierung wendete ihre Fürsorge der Beschaffung guter und billiger Wohnungen zu.

In dem Ministerium für öffentliche Arbeiten wurde ein eigenes Departament für Wohnungswesen eingerichtet. Die Regierung verwendete aus den Überschüssen des Jahres 1906 4 Mill. Kronen für Zwecke der Wohnungsfürsorge für Staatsbeamte und ein Million Kronen für die Wohnungen der Salinenarbeiter. Es wurden von dem internationalen permanenten Komitee vier Fragen ausgewählt, welche bei der Wiener Tagung besprochen werden sollen. Die erste Frage bezieht sich auf die bisher gewonnenen Erfahrungen der kommunalen Wohnungspolitik. Die zweite Frage bezieht sich auf die Beschaffung der Gelder für die gemeinnützige Bautätigkeit. Es ist bekannt, dass im Deutschen Reich von 1901 bis 1905 nicht weniger als 33 Mill. Mark aus Reichsmitteln für die Gewährung von Krediten an gemeinnützige Bauunternehmungen aufgebracht wurden. Die zweite Frage bezieht sich auf die Frörterung der Vor- und Nachteile von Kleinhaus und Miethaus; die letzte Frage bezieht sich auf Massregeln zur Verbilligung der Baukosten für Kleinwohnungen. Der IX. internationaler Wohnungskongress ist der erste auf österreichischem Boden.

Przemysł papierowy.

Przemysł papieru znajduje się w stanie przejściowym, czas stagnacyi już minął — widoki lepszej przyszłości otwierają się.

Przemysł papieru Austro-Węgrzech obejmuje przeszło 8 0 przedsiębiorstw a zatrudnia 65000 robotników, których roczny zarobek wynosi 32 000.000 koron. Produkcya roczna wyrobów papieru w Austro-Węgrzech wyniosła w roku 1909 4·5 mil. metr. cetn. Wartość eksportu cellulozy, papieru, papy, masy papierowej, osiągnęła w roku ubiegłym kwotę 35.000.000 koron: co w naszym biernym bilansie handlowym przedstawia poważną cyfrę. Nie od rzeczy będzie przy tej sposobności podać liczbę austro-węg. wydawnictw. I tak wychodzi w Austryi 3890, na Węgrzech 1685 gazet i czasopism, które drukuje 240 maszyn zwykłych i 110 maszyn rotacyjnych.

W austryackim przemyśle papierowym reprezentowanym przeważnie przez tow. akcyjne inwestyowany jest kapitał 43 mil. koron, który przyniósł w roku ubiegłym 4·5 mil. koron zysku.

Celem uregulowania ceny sprzedaży istnieją spółki kondycyjne dla sprzedaży papieru z celulozy i papieru cygaretowego. Istnieją także biura wspólnej sprzedaży masy papierowej, masy drzewnej papierowych gilz oraz kartel fabryk widokówek z produkcyą roczną 20 milionów sztuk.

Najpiękniejszem przedsiębiorstwem austryackiem jest fabryka akcyjna Leykam Josefsthal, posiada bowiem 16 mil. koron kapitału akcyjnego a wyroby jej papierowe, posiadają pierwszorzędną markę w państwie. Najlepszy papier »transparent« kartonowy, listonowy, kancelaryjny, papier dla celów fotograficznych jakoteż papier z masy drzewnej wyrabia wspomniana fabryka akcyjna. Niedawno temu towarzystwo to zakupiło fabryki i składy Braci Fiałkowskich w Bielsku, Czańcu tudzież fabrykę King & Co. w Heinrichstal.

Nowe instytucye handlowe i przemysłowe w r. 1909.

W roku 1909 depresya przemysłowa, która w roku poprzednim cokolwiek osłabła, przybrała znowu większe rozmiary. Wprawdzie pogorszenie sytuacyi przemysłowej w ubiegłym roku nie było tak znaczne, lecz w stosunku do konjunktury przemysłowej zagranicą, można rok ubiegły w Austryi zaliczyć do gorszych.

Owa sytuacya w przemyśle austryackim uwydatnia się w cyfrach statystycznych, dotyczących nowo powstałych przedsiębiorstw. Prąd organizacyjny nowych ognisk przemysłowych, który już w roku 1908 osłabł, zaznaczył się jeszcze słabiej w r 1909. Powstała nietylko mniejsza ilość towarzystw akcyjnych i pojedynczych firm, lecz po raz pierwszy także stowarzyszeń z ograniczoną poręką.

Widocznie organizacya stowarzyszeń dosięgła już punktu nasycenia.

W r. 1909 ukonstytuowało się 33 towarzystw akcyjnych z kapitałem 55.421 milionów koron, wobec 35 towarzystw z kapitałem 77.98 milionów koron, założonych w poprzednim roku. Z tych 33 towarzystw akcyjnych jest 20 towarzystw przemysłowych i handlowych, 3 banki, 7 kolei lokalnych i 3 towarzystwa żeglugi.

Osłabienie działalności organizacyjnej odnosi się prawie wyłącznie do ognisk przemysłowych, gdyż banków założono w ubiegłym roku znacznie więcej aniżeli w r. 1908. Słabsza działalność organizacyjna uwydatniła się prawie we wszystkich gałęziach przemysłowych z wyjątkiem działu textylowego, gdzie kilka przedsiębiorstw przemieniło się w towarzystwa akcyjne i przemysłu cukrowego. W ubiegłym roku założono 3 nowe fabryki cukru, na co wpłynęła pomyślna konjunktura na targu cukrowym w r. 1908 9.

Zapowiedziany monopol zapałek spowodował założenie 2 akcyjnych fabryk zapałek.

Banki interweniowały przy nowo założonych przedsiębiorstwach w następujących wypadkach: Kreditanstalt interweniowała przy założeniu trzech przedsiębiorstw kapitałem 15 milionów koron; Anglo-austryackl bank przy 1 przedsiębiorstwie 4 milionów koron; Landerbank przy jednem przedsiębiorstwie 1.5 milionów koron; Živnostenska banka przy 2 przedsiębiorstwach 5 milionów kor.; czeski bank przemysłowy przy dwóch przedsiębiorstwach 1.9 mil. koron; morawski bank agrarno-przemysłowy przy 1 przedsiębiorstwie 0.3 milion koron i Ustredni banka przy 1 przedsiębiorstwie milionem koron. Banki interweniowały więc ogółem przy 11 towarzystwach akcyjnych, kapitałem około 29 mil. koron, co oznacza 33% ilości i 50% kapitału nowo założonych przedsiębiorstw. Charakterystycznem jest, iż banki czeskie interweniowały przy założeniu wiekszej połowy przedsiębiorstw.

36 towarzystw akcyjnych podniosło w ubiegłym roku kapitał o 71.5 milionów koron.

Ilość nowo założonych towarzystw z ograniczoną poręką była jeszcze w ubiegłym roku większą aniżeli w r. 1908, lecz kapitał był mniejszy. Założono 281 towarzystw z ogr. poręką z kapitałem zakładowym 60.43 mil. koron.

Chemiczny przemysł obejmuje 27 towarzystw z kapitałem 12.4 mil. koron.

Die Kohlenvorräte der Erde.

Immer dringender wird die Frage wie lange der Kohlenvorrat der Erde reichen kann. Ihre Beantwortung hängt von der Ausdehnung der der Bodenschätze und von der Tiefe der Ausbeutung ab. Die Schachtarbeit ist durch die stark steigende Temperatur in Erdinnern sehr erschwert und erstreckt sich heute bis höchstens 2000 m. Nach wissenschaftlichen Berechnungen ist der Zeitraum, innerhalb dessen man noch Steinkohle wird fördern können, in den einzelnen Ländern verschieden, z. B. für Böhmen, Sachsen und Nord-England auf 100 bis 200 Jahre, im übrigen England 200—300 Jahre, in Westpreusen, Nordamerika und Belgien 600—800 u. Oberschlesien 1000 Jahre veranschlagt.

Die Stärke der Kohlenschichten hängt naturgemäss in erster Linie vom Alter der Erde und vom Ausmass der Kohlenbildung ab. Könnte man nur einen kleinen Bruchteil der Sonnenwärme aufspeichern, so wäre die Kohle ganz entbehrlich. Vorläufig lässt sich ein Ersatz der Kohle nur insoweit in Aussicht nehmen, als die Kraft der Wasserfälle zum Treiben von Dynamomaschinen benützt wird. So sind bereits in der Schweiz Wasserkräfte von 250 Mill. Pferdestärke in Betrieb. Die letzten Jahre haben eine grosse Erfindung gebracht, nämlich die Entdeckung des Radiums, das durch seine kolossale Wärmeentwicklung den Ersatz der Steinkohle in nähere Aussicht stellt.

Die Staatsbahnen und die Postsparkasse im Jahre 1909.

Im verflossenen Jahre stellten sich die Einnahmen auf 620 2 Mill. Kronen, das sind um 2½% mehr als im Vorjahre. Diese Erscheinung erklärt sich nicht durch eine Zunahme der Frachtenbewegung infolge einer etwaigen Besserung der Konjunktur, sondern ist hauptsächlich eine Folge der Einführung der neuen Tarife ab 1 Jänner. Mit Rücksicht auf die Steigerung der Frachtsätze haben sich Konsumenten, speziell aus den Industriekreisen, mit verschiedenen Artikeln, darunter auch mit Kohle, stärker versorgt. Günstig waren dagegen auf allen Bahnen die Ergebnisse des Personenverkehrs. Die Einnahmen aus dem Güterverkehr ist wie erwähnt die Tariferhöhung zustatten gekommen. Die Kehrseite wird sich erst zeigen, wenn die Abrechnungen über die Ausgaben vorliegen werden, welche im Jahre 1909 kolossal zugenommen haben.

Der Sparverkehr bei der Postsparcassa hat im verflossenen Jahre nur um 37.072 Einleger zugenommen. Im Stande der Einlagen trat sogar eine Verminderung auf K 218,491.000 ein. Ende 1909 betrug der Neuwert der für Rentenbücher deponierten Effekten 215,272.000 K. Die Zunahme war daher grösser als in irgend einem der letzten Jahre. Für Rechnung der Einleger wurden 17 Mill. Kronen Effekten gekauft und an die Besteller abgesendet. Der Postscheckverker hat sich wieder sehr erfreulich gehoben. Ende 1909 gab es bereits 94.621 Scheckkonten mit K 356,050.000 Guthaben.

Neugründungen.

Die Firma Reichhold, Flügger & Böcking Hamburg-Wien-Pressburg errichtet in Kagran eine grosse Lack und Lackfarbenfabrik.

In Paris wurde die Societe de l' Industrie Textile mit 18 Millionen Francs zur Übernahme der russischen Spinnereien, Färbereien und Gärbereien der Firma Peltzer & Fils, Verviers gegründet.

Die Firma Stark und Köstler in Graslitz hat einen Neubau aufgeführt. In diesem Neubau ist die Fabrikation von Klöppelspitzen eingerichtet.

Die Fabriksrealität des Herrn Karl Loeber in Nieder-Urgelsdorf bei Bodenbach ist durch Kauf in den Besitz des Herrn Josef Frind in Tetschen übergangen. Der Käufer errichtet daselbst eine Hut und Filzwarenfabrik.

Unter Führung der Allgemeinen Wiener Depositenbank bereitet ein Konsortium die Gründung einer Reisschälfabrik in Österreich vor.

Brüder Färber, mech. Stickerei, Bielitz.
Brüder Rabinovitz, Schafwollwarenfabrik, Bielitz.
Georg Salamon, Rosshaarweberei, Haslach.
Friedrich Pigges, Posamentenfabrikation, in Kupferberg b. Pressnitz.

Entscheidung des Obersten Gerichtshofes.

(Die Verpfändung offener Buchforderungen.) Vor kurzem ist eine Entscheidung des Obersten Gerichtshofes herabgelangt, die für die kaufmännische Welt, insbesondere für die Kreditinstitute von grösster Bedeutung ist.

Der Sachverhalt, um den es sich im vorliegenden Falle handelte, ist folgender: Die Firma Gebrüder **Makri** hatte alle ihre gegenwärtigen Aussenstände in der Höhe von zirka 100.000 K. der Viktor Firma **Tiring & Brüder** zur Sicherstellung eines ihr gewährten Darlehens zediert. Nach Unterfertigung der Zessionsurkunde wurde dem letzteren Hause von den Gebrüdern Makri eine Liste der zedierten Aussenstände übergeben, die mit der Klausel versehen war, dass alle diese Forderungen an Viktor Tiring & Brüder zediert worden seien. Die Firma verzichtete darauf, die Schuldner von der erfolgten Zession zu verständigen und erteilte den Gebrüdern Makri das Recht, bis auf Widerruf die Einkassierungen selbst vorzunehmen, und die empfangenen Beträge für sich zu verwenden. Die Gebrüder Makri gerieten nun nachträglich in Konkurs. Der Masseverwalter in diesem Konkurs, Dr. Armin **Fischl**, klagte hierauf die Firma Viktor **Tiring & Brüder**, vertreten durch Dr. Max **Löwy**, auf **Feststellung der Ungiltigkeitserklärung dieser Zessionen**, weil die Drittschuldner nicht verständigt waren, eine Zession zur Sicherstellung als solche unserem Gesetze unbekannt sei und daher höchstens als Verpfändung von Forderungen beurteilt werden könne: eine Verpfändung könne aber nur durch Übergabe der Forderungen bewirkt werden. Diese Übergabe könne gemäss § 452 des Allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuches bloss symbolisch, daher nur durch Verständigung der Schuldner erfolgen.

Der **Oberste Gerichtshof** ist nunmehr in Übereinstimmung mit den beiden Unterinstanzen dieser Anschauung **beigepflichtet** und hat den Grundsatz ausgesprochen, dass das Pfandrecht an Forderungen die Übertragung ins Eigentum, und sei es nur in das siduciarische Eigentum, ausschliesse, und hat die Behauptung der beklagten Firma, dass durch die Zession zur Sicherstellung die Übertragung des Eigentumsrechtes intendiert war, als unrichtig erklärt. Mit aller Berstimmtheit wird erklärt, dass der Erwerb des Pfandrechtes an Forderungen im Sinne des § 452 und § 427 des Allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuches die Übergabe der Forderungen durch Verständigung der Schuldner unbedingt zur Voraussetzung habe. Die Entscheidung wendet sich damit gegen die vielfach im allgemeinen Kreditverkehre üblichen Geflogenheiten der Unterlassung dieser Verständigung. Die Zessionsurkunde, weiters die Stampiglierung in den Handelsbüchern zur Bezeichnung der Verpfändung und die Übergabe der Forderungsliste genügt nicht zur Perfektion der Verpfändung, weil diese Akte nur einen internen Charakter haben den sie bringen nur den Pfanderwerb zwischen den unmittelbaren Vertragskontrahenten zum Ausdrucke, entbehren aber jenes Erfordernisses, dass nach § 452 des Allgemeinen Bürgerlichen Gesetzbuches erforderlich ist, damit eine solche Verpfändung dritten Personen gegenüber, als welche vorliegend die Konkursgläubiger in Frage kommen, Rechtswirksamkeit erlange.

Die eminente Wichtigkeit dieser Entscheidung geht aus der alleinigen Tatsache hervor, dass im Laufe des Jahres 1907 der Eskompt offener Buchforderungen bei den Kreditinstituten, die in der Evidenzzentrale für den Eskompt offener Buchforderungen organisiert sind, allein über 350 Millionen Kronen betrug. In der Entscheidung vom 25. Februar 1908 hat der Oberste Gerichtshof in einem ähnlichen Falle die Verständigung der Schuldner zwar als entbehrlich erklärt, hat aber damals ausdrücklich betont, dass es sich um einen **Eigentumserwerb** an zedierten Forderungen handelte. Da jedoch in den meisten Fällen durch derartige Zessionen zur Sicherstellung bloss eine Verpfändung intendiert wird, so ergibt sich hiemit für die kaufmännische Welt die Notwendigkeit, vorsichtsweise die Verständigung der Schuldner vorzunehmen.

Aus der wirtschaftlichen Welt.

Die internationale Preiskonvention für Draht und Drahtwaren erhöhte die Preise für verzinkten Draht um 50 Pf., für andere Drähte um 25% per 100 Kg.

Die serbische Monopolverwaltung schloss mit der Ungarischen Handels-A.-G. auf 10 Jahre einen Vertrag, wonach zirka die Hälfte des jährlichen Salzbedarfes Serbiens, d. i. zirka 70.000 bis 100.000 q in Ungarn gedeckt wird.

Die Protestfrist für Wechsel wurde wegen der Wassernot in 20 Departaments Frankreichs um 30 Tage ohne Zinsvergütung verlängert, für Warenlieferungen um 3 Tage.

Die Handelsgesellschaft vereinigter Tafelglasfabriken Prag, beschloss eine wesentliche Preisermässigung eintreten zu lassen.

Die österreichisch-ungarischen Industriellen ermässigten die Garnpreise um 2% per 100 Kg, die Gewebepreise um 3—4% und speziell für Strohsackware um 3—7%.

Die österreichischen Sohlenlederfabriken erhöhten die Preise um K 30—40 per 100 Kg.

Das Bankhaus August Ritter v. Raczyński, Krakau, errichtet bei Trzebinia eine Petroleumraffinerie.

Der Verband europäischer Emaillierwerke erhöhte die Preise für Lieferungen im dritten Quartal um 2½%.

Die Preisermässigung in der Tafelglasindustrie beträgt 40 Heller per Quadratmeter.

Die preussische Staatsverwaltung hat bei der A. G. für oesterreichisch-ungarische Mineralölprodukte 30.000 t. Petroleum pro 1910/11 eingedeckt.

Das Oberschlesische Zementsyndikat ermässigte die Zementpreise um weitere 20 Pfennige per 180 Kg. Fass.

In der schweizerischen Baumwollspinnereien tritt eine 3 monatliche 15%-ige Betriebseinschränkung ein.

Die oesterreichisch-ungarischen Verbandstoffabriken gründeten ein Preis und Konditionskartell.

Das Komitee der vereinigten oesterreichischen Zuckerraffinerien hat 1% des Kontigents freigegeben.

Die oesterreichischen Makkospinner beschlossen eine 33%-ige Betriebseinschränkung.

Graf **Baworowski**, Herrschaftsbesitzer in Ostrow erwarb um 7½ Mill. Kronen von der slavonischen A. G. Budapest die grosse Waldherrschaft Pakrac, Buc und Kanenski in Slavonien im Ausmass von 36 000 Joch.

Vereinsleben.

(Witwen und Waisenfond). RCB. 606 Ignatz Bross K 5.—. Block 428 Isidor Morgenbesser K 2.—. M. Horowitz K 10.—, Schifre Felsen K 5.—, Ch. H. Herbach K 10.—, M. Goldmann (Losverein) K 16.62, RCB. 594, 95 Tobias Gross K 10.—. Block 126 Tobias Gross K 2.—, RCB. 536 Heinrich Rosenfeld K 5.—, Block 36, 39, 165/69 Heinrich Rosenfeld K 14.—, S. Lobel K 13.—, RCB. 322 J. I. Rosenfeld K 5.—, Ignatz Goldwasser K 10.—, Sitzung Bader K 10.—, Samuel Mangel K 5.—, Rudolf Stransky, Prag, durch Herrn Salomon Luxner K 7.35, M. I. Fischer K 10.—, Maks Peiper K 1.—, Jetti Bachner K 5.—, Isidor Weissbach K 6.—, Febus Mantel K 5.—.

Summe der heute ausgewiesenen Spenden	K	156·97
Stand am 1 Februar l. J.	„	11.472·01
zusammen	K	11.628·98

Personalnachrichten.

Unser Mitglied, Herr Josef **Kant** in Krakau hat sich mit Fräulein Bertha **Katz** aus Brody verlobt.

Protokollierungen.

J. Wortsmann. Schuhwarenexport in Wien, II. Obere Donaustrasse 67a. Inhaber Israel Hirsch Wortsmann, Kaufmann in Wien.

Eingesendet.

Wir erhalten folgende Zuschrift:

Hiermit erlaube ich mir dem verehrl. Vereine folgenden Fall mit der höfl. Bitte vorzulegen, denselben in der nächsten Nummer des Vereinsorganes »Der Reisende Courier« gefl. veröffentlichen zu wollen.

Seit ungefähr 7 Jahren vertrete ich die Firma Peter Kozina & Co. (vormals Hitzl & Kozina) in Laibach, für welches Haus ich ausschliesslich Grossisten besuche.

Im Herbst vorigen Jahres verständigte mich das Haus, dass die Fabrik bedeutend erweitert wurde und nachdem auch bessere Ware erzeugt wird, das Geschäft mit den Detaillisten gemacht werden muss. Da ich aber diese Kategorie Kunden bis nun nicht besucht und das Geschäft hauptsächlich nur mit den Grossisten gemacht habe, stellte ich meinem Hause die Proposition, sich für Detaillisten einen zweiten Vertreter aufzunehmen, womit das Haus ohne Weiteres einverstanden war.

Vor einigen Monaten — als der Chef der Firma, Herr Kozina in Krakau war, verständigte mich derselbe, dass sich ein gewisser Herr Albin Schmerbach aus Lemberg um die Vertretung für Detailleure bewirbt. Damals hatte ich noch nicht die Ehre diesen Herrn zu kennen. Behufs näherer Besprechung der Angelegenheit, kam Herr Schmerbach nach Krakau. Die Sache wurde in der Weise abgemacht, dass Herr Schmerbach ausschliesslich nur Detaillisten, ich hingegen — nach wie vor — Grossisten bearbeiten werde.

Am 3. dss. Mts. schreibt mir mein Haus, dass Herr Schmerbach eine Ordre von einem meiner Krakauer Grossisten eingeschickt hat, welche ihm jedoch zurückgewiesen wurde, nachdem er nicht berechtigt ist, meine Kunden zu besuchen

Herr Schmerbach beschränkte sich jedoch nicht blos darauf, meinen Kunden Offerte zu machen, sondern äusserte sich bei den übrigen Kunden, dass ich das Haus überhaupt nicht mehr vertrete und sich als Alleinvertreter girirte.

Obiger Sachverhalt spricht für sich selbst und glaube ich, dass Komentare überflüssig sind.

Indem ich für die frdl. Veröffentlichung dieser Angelegenheit, welche allerdings den Charakter gewisser Elemente, die leider unter den Agenten noch existiren, illustrirt, im Voraus bestens danke zeichne

hochachtungsvoll *Josef Suesser*

DER WOHLFAHRTSVEREIN
reisender Kaufleute Galiziens zu Krakau

gewährt bei Ableben seiner Mitglieder den Hinterbliebenen einen Unterstützungsbetrag, dessen Höhe von der Anzahl der Mitglieder abhängt, z. B. bei einem Stande von 3000 Mitgliedern bekommt die Witwe bezgw. die Hinterbliebenen sofort K 6000 ausbezahlt.

Die Versicherung ist mit nur sehr geringen Kosten verbunden und für Jederman, ja sogar für Unbemittelte zugänglich, indem dieselbe nur eine **einmalige** Einzalung erfordert. **Als Mitglied kann jede männliche, eigenberechtigte Person ohne Rücksicht auf Stand und Beschäftigung beitreten, sofern dieselbe das Alter von 50 Jahren nicht überschritten hat.**

Anmeldungen denen K 7.—, im Alter von 45—50 Jahren K 12.— für Beitritts & Jahresgebühr und K 6 — für 3 vorauszuzalende Sterbefälle, zusammen also K 13.— bezgw. K 18 — beizufügen sind, übernimmt der Ausschuss.

Vereinskanzlei: **Krakau, Dietelsgasse Nr. 25.**

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Salomon Michał Zimmet. Drukiem S. L. Deutschera w Podgórzu